

POLJOPRIVREDNI INSTITUT OSIJEK

AGRICULTURAL INSTITUTE OSIJEK

HRVATSKA – CROATIA, 31000 OSIJEK, Južno predgrađe 17

MB: 3058239 PDV-broj HR03665720049

IBAN HR 71 2500009 1102003560

HR 83 2360000 1101974651

HR 98 2340009 1110719178

Tel. 385 31 515-500, 501-305

Fax: 385 31 515-509,502-648

Komentar na novi Zakon o sjemenu

Novi Zakon o sjemenu daje značaj domaćem oplemenjivanju i sjemenarstvu

Poljoprivredni Institut Osijek, s tradicijom rada na selekciji, oplemenjivanju i sjemenarstvu glavnih ratarskih kultura koja datira još od 1878. godine, **u potpunosti podržava dugo očekivane zakonske promjene**. Naime, cilj nam je, neovisno o nizu negativnih procesa u sjemenarstvu, **održati kontinuirani razvoj sortimenta i stalna ulaganja u tehnologiju proizvodnje i doradu sjemena** kako bi proizvođačima omogućili sigurnu i profitabilnu proizvodnju.

Spomenuti negativni procesi, koji su rezultat dosadašnje neadekvatne i neučinkovite zakonske regulative, ogledaju se u značajnom opadanju interesa za sjemenskom proizvodnjom čime su proizvođači sjemena, od brojnih obiteljskih gospodarstava pa do velikih subjekata, ostali uskraćeni za značajnu dodanu vrijednost koju podrazumijeva dobro organizirana sjemenska proizvodnja. Posljedice toga procesa ogledaju se u zatvaranju više pogona za doradu sjemena i/ili smanjenje kapaciteta dorade većeg broja postojećih pogona te značajnog smanjenja broja zaposlenih. Pad prometa sjemena uzrokovan je činjenicom da certificiranom sjemenu na domaćem tržištu već godinama konkurira rizična i nekontrolirana sjetva "merkantilnih roba" što rezultira padom cijene certificiranog sjemena samooplodnih kultura i dovodi tu proizvodnju do donje granice isplativosti. Treba naglasiti da **bez primijenjenog adekvatnog procesa dorade sjetva merkantilnih roba postaje glavni uzrok širenja bolesti, korova i štetnih organizama**, pa je stoga logičan i stručno potpuno utemeljen zahtjev da se i za te robe ("sjeme s poljoprivrednog gospodarstva") **obvezno primijeni adekvatan proces dorade**.

Međutim, važno je istaknuti da novom Zakonu o sjemenu **ne podliježu mali proizvođači koji koriste vlastito sjeme starih autohtonih sorata**. Ti proizvođači i dalje će nesmetano, po istim principima, proizvoditi i razmjenjivati sjeme iz vlastite proizvodnje te prodavati svoje proizvode od kuće ili na tržnicama. **Neupitna je i mogućnost legaliziranja starih sorata** ukoliko pojedini proizvođač namjerava sjeme neke od autohtonih sorti ponuditi tržištu.

Vrijednost sjemenske proizvodnje glavnih ratarskih kultura u Republici Hrvatskoj u posljednje vrijeme može se procijeniti na 325-340 milijuna kuna po godini. Pri tome treba istaknuti **naglašenu izvoznu orijentaciju domaće industrije sjemena koja doseže stopu iznad 35% i u stalnom je porastu**. Naime, uz postojanost na domaćem tržištu sjeme proizvedeno u Hrvatskoj već desetljećima predstavlja prepoznatljivi brend izvan granica Hrvatske, u više od 30 zemalja diljem svijeta. Treba naglasiti da je više od 80% sjemenske proizvodnje u Republici Hrvatskoj s pripadajućim doradbenim kapacitetima organizirano na području Slavonije i Baranje, koja je ozbiljno pogođena procesima deindustrijalizacije, te bi daljnji razvoj industrije sjemena bio od izuzetne važnosti za ovu regiju.

Dakle, može se zaključiti da se radi o **izuzetno važnoj nadgradnji ratarske proizvodnje koju svakako treba zakonski urediti i razvijati**. U tome smislu neupitna je i bezrezervna podrška svih proizvođača koji ulažu u proizvodnju i profitabilnost temelje na rezultatima proizvodnje te im i pri tome glavnina prihoda nije s razine poticaja. Pri tome podrška dolazi i od domaće prehrambene industrije kojoj je kvalitetna domaća sirovina od izuzetne važnosti, ali i od strane distributera sjemena, organizatora proizvodnje, otkupljivača i izvoznika merkantilnih roba.

Za kraj, **smatramo bitnim djelatnost na Institutu prikazati i s drugačijeg**, ali ne manje važnog aspekta, **aspekta struke i kadrova uključenih u procese**. Tu treba istaknuti da je na Poljoprivrednom institutu Osijek u procesu stvaranja novih sorata i hibrida, proizvodnji visokih kategorija sjemena i uvođenju i širenju novih sorata i hibrida na domaćem i brojnim inozemnim tržištima **angažirana struka na najvišoj mogućoj razini**. Nadalje, na Institutu je i **veliki broj stalnih i sezonskih radnika s nižom kvalifikacijom**, koji su također vrlo važni "kotačići" u cijelom sustavu.

Naglasiti treba i činjenicu da Institut redovito, tijekom ljetnih mjeseci, zapošljava i **veći broj srednjoškolaca i studenata**, kojima se pruža mogućnost da steknu određene vještine i stručna znanja kao i prve vlastite prihode. Neovisno o ranije navedenim okolnostima u kojima smo se zatekli već dulje vrijeme, naš koncept u ovom smislu ostao je nepromijenjen.

Nadamo se da smo ovim kratkim obrazloženjem doprinijeli jasnijem iščitavanju novog Zakona o sjemenu kojemu još jednom **dajemo punu potporu**.